

Budapest – Magyarországi Evangélikus Egyház X. Zsinatának 12. ülészakára 2016. május 27-én a Budapest Fasaki Gimnázium dísztermében került sor. A zsinati ülésről az evangelikus.hu oldalon percről-percre tudósítást olvashatnak. Írásunk nem jegyzőkönyv, a lényegi történéseket és gondolatokat igyekeztünk megörökíteni.

9.00

Kezdődik a zsinati ülés. Az ülésen részt vesz **Heiner Bludau**, az Olaszországi Evangélikus Egyház vezetője.

Még a kezdés előtt a Zsinat elnöksége és bizottságainak vezetői is egyeztettek.

9.08

Fabiny Tamás püspök áhítatot tart 2. Kor 12,9 verse alapján: „Elég neked az én kegyelmem, az én erőm erőtlenség által ér célhoz.”

Az áhítatot nyomon követheti Facebook oldalunkon:

9.20

Az első ülésen elnököl **Abaffy Zoltán**, a Zsinat nem lelkeszi elnöke. Esküt tettek a zsinat új tagjai, **Pécska Ferenc** soltvadkert felügyelő és **Koháry Ferenc** lelkeszi, **Hafenscher Károly** zsinati elnök ligurgia szolgálatával.

9.30

Heiner Bludau, az Olaszországi Evangélikus Egyház vezetője köszönti a zsinat résztvevőit. Lackner Pál tolmácsolásában megemlékezett az Olaszországi és a Magyarországi Evangélikus Egyházak eddigi közös muaz Olaszországi Evangélikus Egyház vezetője köszönti a zsinat résztvevőit. Lackner Pál tolmácsolásában megemlékezett az Olaszországi és a Magyarországi Evangélikus Egyházak eddigi közös munkájáról, partnerkapcsolati életéről. Ő maga pár éve tölti be egyházuk vezető, esperesi (Dekan) tisztségét. Megemlékezett arról, hogy bár ők az olasz társadalom meglehetősen kis hányadát teszik ki, és kicsiny az egyházuk, mégis megpróbálnak szolgálni nem csak hazájukban, hanem a magyarországi evangélikusokkal való kapcsolatépítésben is segédkezni. Közös projektek lehetőségét említette. A reformációi jubileum kapcsán, mivel a két ország zászlajai erősen hasonlítanak egymásra, talán ennek jegyében is lehetne valamit egymásért tenni. Teológiai képzésben az Európai Protestáns Egyházak Közösségében (GEKE) működhetünk együtt. Hangsúlyozta, hogy az Úrban való öröm a legfontosabb.

9.47

Abaffy Zoltán javaslatot tett arra, hogy az Etikai Bizottság jelentése alapján – a lelkészek válásával kapcsolatos törvényi szabályozások általános vitája zárt ülés legyen. Ezt a zsinati tagok nem szavazták meg.

Fábri György két módosítással élne, az Etikai Bizottság ülése elvi vita legyen és a hatodik ülést vegyék le a napirendről. Ez utóbbit a többség elfogadta. A zsinat a minősítés ügyében döntött, tehát elvi vita lesz.

A napirendet ezen módosítással a Zsinat elfogadta.

9.56

A zsinati elnökség beszámolója következik. **Hafenscher Károly**, a zsinat lelkészi elnöke kezdi. Beszámolt az elmúlt időszak eseményeiről és köszönetet mondott azoknak, akik a munkacsoportokban és bizottságokban sokszor erejükön felül teljesítenek. Szomorúan vette tudomásul azt a helyzetet, hogy a missziói koncepció elkészítésének ügye megrekedt.

Többféle javaslattal élt ezzel kapcsolatban:

Vegyük le végleg a napirendről a misszió ügyét, a népegyházat felváltó missziói egyház modellje helyett beszéljünk más modellről.

Vagy jegeljük a dolgot és később vegyük elő a kérdést.

Vagy bízunk meg missziológus szakértőt, akinek ki kellene dolgoznia egy új, a teljes egyházat, a gyülekezeti szolgálatot középpontba helyező koncepciót.

Vagy hozzunk létre egy újabb missziói bizottságot, a jelenlegit pedig nevezzük át evangélizációs bizottsággá.

Ittész András és **Orosz Gábor Viktor** bizottsági vezetők is elmondták rövid jelentésüket.

10.05

A második ülészakon a Magyarországi Evangélikus Egyház 2015. évi beszámolójának, zárszámadásának általános és részletes vitája lesz.

Csorba Gábor osztályvezető beszámolt arról, hogy egyházunk pozitív mérleggel zárt az elmúlt évben (26,2 milliárd forint mérlegfőkönyv, 1,3 milliárd eredmény). A tervezetthez képest nyolc százalékkal növekedett az eredmény. Többek között a Zelenka Pál Evangélikus Szolidaritási Alap is többletbevételekkel rendelkezik. Csorba Gábor ezután sorba vette a nagyberuházások finanszírozását. Örömteli tény az is, hogy a hitoktatók száma 44-ről 100 főre emelkedhet.

Kiss Miklós a bevétel növekedésének miertje iránt érdeklődött.

Nagyné Stieber Tünde könyvvizsgáló az egyház gazdálkodásának részleteit elemezte, majd a felülvizsgálatról elmondta, hogy abban a tényszerű adatok a valóságnak megfelelnek.

10.20

Név szerinti, írásos szavazás következik. (A zsinat most először a beszámoló elfogadásával együtt az előző évi maradványok felhasználásáról is tételesen rendelkezett.)

A költségvetési beszámolót a zsinat elfogadta.

10.28

A harmadik ülésen **Tölli Balázs** elnököl, a zsinat nem lelkészi alelnöke. A jogi személyiség törvényi szabályozásának részletes vitája kezdődik, **Dobrovolni Máté** zsinati tagnak, a TEB tagjának előterjesztésében. A szabályozással kapcsolatban két módosító indítványt adnak be, az egyiket **Nagybocskai Tamás**, a másikat pedig Dobrovolni Máté készítette.

Ittész András a hivatalos ügyintézés nehézkessége miatt felhívta a figyelmet arra, hogy az egyes gyülekezetek számára központi segítséget kell majd adni. Az Országos Irodán elkészült a segítő anyag első változata.

Székács György országos ügyész elfogadható, kompromisszumos javaslatról beszélt.

A zsinat a módosító indítványt elfogadta. A név szerinti szavazásnál a törvény nem kapta meg a szükséges többséget.

Abaffy Zoltán nem lelkészi elnök tanácsalanságát fogalmazta meg és – teljes joggal – dörgedelmes szavakkal illette a zsinatot.

11.26

A szünet után **Kondor Péter** esperes a **Bajor Zsinaton** szerzett tapasztalatairól számolt be. Kiemelte, mennyire fontos volt **Heinrich Bedford-Strohm** püspöknek a más vallásokkal folytatott párbeszédéről megosztott gondolata.

11.30

A negyedik ülésen **Hafenscher Károly**, a zsinat lelkészi elnöke elnököl. A 2005. évi VII. törvény – a választásokról és a szavazásról, a lelkészválasztás kérdéseiről – elvi, előkészítő vitája folyik majd, **Laborci Géza** lelkész, országos presbiter, a zsinat által kiküldött munkacsoport vezetője előterjesztésében. A munkacsoport fontosnak tartja, hogy a választási törvény módosítása előtt döntsenek az egyházi struktúra reformjáról. Ezért a törvény ezen részét az egyházi szerkezet átalakítási vitája végéig elnapolni javasolják. Ugyanakkor vannak a törvénynek olyan részei, amelyek nem kapcsolódnak az egyház szerkezetéhez. Ezek módosítását javasolják megvitatni és kidolgozni. (2005. évi VII. törvény 11 – 18. §)

A törvény hatályos szövege nem tesz különbséget az egy lelkészes és a több lelkészes helyek között, így minden esetben az egyházmegyei elnökség hívja össze a gyülekezet testületeit. Véleményük szerint figyelembe kell venni azt a helyzetet, amikor egy gyülekezetnek van teljes elnöksége. Ebben az esetben az egyházmegye szerepe nem a testületek összehívása és azok levezetése, hanem az egyházfőhatósági ellenőrzés gyakorlása. Ott ahol a lelkészi állás megüresedése miatt a gyülekezeti elnökség csonka, ott az egyházmegyei elnökség szerepét – a hatályos szövegben rögzített módon – továbbra is meg kell őrizni.

Kérdés:

Szükségesnek látja-e a zsinat, hogy külön szabályozzák a teljes elnökséggel és a csonka elnökséggel rendelkező gyülekezetek esetére az egyházmegye és a gyülekezet feladatát?

A zsinat szükségesnek tartja ezt.

11.45

A hatályos törvény szerint a megüresedett állás esetén az egyházmegyei elnökség először presbiteri ülést hív össze, majd lelkészválasztást előkészítő közgyűlést. Ezt követően ismét presbiteri ülés következik, majd a választó közgyűlés dönt. A zsinati vitában is már előkerült az egyszerűsítés igénye. Ezt a munkacsoport is támogatja. Ennek értelmében azt javasolják, hogy a közgyűlés és a presbitérium feladatát és hatáskörét pontosítsák. A presbitérium hatáskörébe javasolják utalni a választás módjáról való döntést, a díjlevél megállapítását, a bemutatkozó beszélgetés megszervezését. A közgyűlés hatáskörébe javasolják megtartani a gyülekezeti lelkész megválasztását.

Kérdés: Szükségesnek tartja-e a zsinat a gyülekezeti lelkészválasztás folyamatában a közgyűlés és a presbitérium feladat- és hatáskörének újra gondolását úgy, hogy a közgyűlésnél csak a választás felelőssége maradjon?

A zsinat ezt is szükségesnek tartja.

12.00

Imádságot mondott **Hafenscher Károly**.

12.01

A zsinati vitában is előkerült az a szempont, hogy a jelölés folyamatában milyen módon kapcsolódjon be a kerület püspöke. A munkacsoport azt javasolja, hogy

- a) alakuljon meg a gyülekezetben egy lelkészjelölő bizottság, amelynek tagjai a gyülekezet képviselői, az egyházmegye és a kerület delegáltjai;
- b) a gyülekezeti jelölő bizottság végezze a lelkészválasztás esetén is a jelölés feladatát úgy, hogy kiegészül az egyházmegye és a kerület egy-egy képviselőjével.

A kérdés végül több hozzászólás után a következő lett:

Indokoltnak tartja-e a zsinat, hogy a lelkészválasztás esetében alakuljon egy lelkészjelölő bizottság, amelynek tagjai a gyülekezet képviselői, az egyházmegye és a kerület delegáltjai?

A zsinati szavazás során a küldöttek egyetértettek ezzel.

12.19

A jelölés folyamatában kiemelten fontos a szolgálati jogviszony létesítésének feltételeit tisztázni. Ennek egyik eszköze a díjlevél megfogalmazása és elfogadása. Ugyanakkor a gyülekezet építésének irányait, a szolgálat „módszerének” kidolgozását semmi nem szabályozza. Ezért azt javasolják a munkacsoport tagjai, hogy a jelölési folyamatban „kötelezően” jelenjen meg a bemutatkozó igeszolgálat és minimum a presbitériummal való találkozás. Több jelölt esetén a presbitérium döntsön arról, hogy hány pályázót kíván meghallgatni.

Kérdés: Indokoltnak tartja-e a zsinat, hogy a jelölés folyamatába beépüljön a bemutatkozó szolgálat és az ahhoz kapcsolódó gyülekezeti fórum?

Bár a világ legtermészetesebb dolgának kellene ennek lennie, a törvényben a zsinati tagok szerint mégis szükséges a szabályozása, így ezt a kitélt iránymutatásként rögzítették.

12.22

Az ötödik ülésen továbbra is **Hafenscher Károly**, a zsinat lelkeszi elnöke elnököl.

Tárgy: A MEE zsinati ügyrendjének módosítása – általános és részletes vita.

Előterjesztő: **Solt-Száráz Csenge**, az ügyrendi bizottság elnöke.

Az ügyrendben a teológiai bizottságnak a zsinati munkában betöltött speciális szerepét kellett volna megjeleníteni különböző helyeken, de ezt végül elnapolták.

Ittész András javaslata alapján szükséges lenne az ügyrend módosítása, a szavazás menetében, több változat esetén. Mivel erre csak a beadvány érkezett be és pontos, precíz, kidolgozott előterjesztés nem, ezért ez az ügy is lekerült a napirendről.

12.45

Előrevették a kilencedik ülést. Elnököl: **Tölli Balázs**, a zsinat nem lelkeszi alelnöke. **Ittész András** előterjesztésében a 2005. évi VIII. törvény módosításával kapcsolatos kérdések – igazgatótanácsok – elvi, előkészítő vitájára kerül sor.

A törvényelőkészítő bizottság a zsinati ciklus elején, 2015-re vette tervbe az intézményi törvény felülvizsgálatát. E munka az elmúlt évben némi késést szenvedett, így a téma plenáris ülés elé terjesztésére csak most kerül sor; első lépésben egyrészt tájékoztatás céljából, másrészt pedig azért, hogy egy kiemelt kérdésről, az igazgatótanácsok szerepéről elvi vita után előzetes döntés szülessen.

Várákózó állásponton vannak a következőkkel kapcsolatban:

1. A Kántorképző Intézet igazgatótanácsának összetétele
2. Az egyházi ének tantárgy bevezetése az evangélikus iskolákban
3. Az Evangélikus Országos Gyűjtemények – intézményi létrehozása, működésének szabályozása
4. A felsőoktatási kollégiumok működésének szabályozása
5. A köznevelési intézmények vezetőinek kiválasztása (ne csak evangélikusok lehessenek, „az iskolalelkészi státusz egyidejű megerősítésével”)
6. Iskolalelkészi munkaközösséggel kapcsolatos szabályok
7. Minden (gyülekezeti) intézmény is legyen tagja a diakóniai alapnak

8. Költségvetés/beszámoló elfogadása; az OE helyett kerüljön újra az OP-hez.

Előzetes elvi döntést kérnek a zsinattól a májusi ülészakon az igazgatótanácsok hatáskörének szabályozásával kapcsolatban, a beérkezett javaslatok szerint új feladatokkal, a hatáskör bővítésével kellene növelni az igazgatótanácsok súlyát, alapvetően a decentralizált működés jegyében. Amennyiben ez lenne az új szabályozási irány, a törvényelőkészítő bizottság kéri a zsinati tagok konkrét javaslatait, majd ezek alapján a zsinat döntését arról, hogy a mely jogkörök kerüljenek az igazgatótanácsokhoz.

12.55

Gabnai Sándor lelkész az igazgatótanácsok munkáját kritizálандó elmondta, hogy ő az igazgatótanácsok megszüntetését javasolná.

Hafenscher Károly zsinati lelkészi elnök szerint a legnehezebb ügyekben szükség van az igazgatótanácsokra, mert neki pozitív tapasztalatai vannak e téren. A fenntartó és az intézmény közötti híd szerepét töltik be. Kontroll az intézményvezetőnek, háttér az igazgató munkájához, egy belső ellenőrzés kapcsán biztonságot ad a menetközi kontroll alkalmazása is.

Fábri György felügyelő megítélése szerint mind az oktatási és mind a diakóniai intézményeknél más a menedzsment. Konkrét szakértők bevonására van szükség minden esetben. A híd szerepnek egy esetben van értelme, ha a fenntartó lényeges és sok jogkört árad az igazgatótanácsnak. De ebben az esetben a tagoknak igen nagy a felelősségük és kétséges, hogy vannak-e megfelelő tagok erre a feladatra.

Lackner Pál püspök úgy látja, hogy szükséges az igazgatótanács, mert így a helyi, regionális érdekek és az intézményi érdekek is összhangba kerülnek. Amellett lenne, hogy megmaradjanak és bizonyos feladatokat fentről delegáljanak oda.

Gregersen-Labossa György lelkész komplex módon látja a kérdést. Az igazgatótanács óriási lehetőség arra, hogy nagy szakmai tudású, ám az egyházon kívüli embereket is bevonjunk a munkába. Helyi tanácsadó testület lehet ez, semmiképpen nem szabad megszüntetni őket.

Próhle Gergely országos felügyelő Gabnai Sándor helyzetleírásával egyetértett, de Gregersen-Labossa György megjegyzésével is. A fenntartó és az intézményvezető együttes döntése és véleménye fontos az igazgatótanácsok létrehozásához.

Ezután **Ittész András** válaszolt a felvetésekre.

Székács György országos ügyész az átruházható jogkörök listáját sorolta fel.

13.20

Továbbra is parázs vita van a kérdésről.

13.27

A szavazás eredménye: a zsinati tagok szerint az igazgatótanácsokat ne szüntessük meg.

Próhle Gergely szerint a fenntartónak, az intézményvezetőnek és a helyi gyülekezet képviselőjének (ha nem ő a fenntartó) kellene a pontos összetételről és a feladatokról megegyezniük.

13.41

A fenntartói jogkör csökkentésének irányát is támogatták a zsinati tagok.

13.42

Ebédszünet következik.

14.51

A hetedik ülés kezdődik, amelyen elnököl: **Rostáné Piri Magda**, a zsinat lelkeszi alelnöke. A 2005. évi IX. törvény – Az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről – módosítása – elvi, előkészítő vitáját tárgyalják meg. **László Virgil** zsinati tag, a zsinat által kiküldött munkacsoport vezetője az előterjesztő.

Az elmúlt zsinati ülészakon a fegyelmi szabályozásunk felülvizsgálatával kapcsolatos elvi vitára beterjesztett anyagunk pontjai közül döntés született a megindított fegyelmi eljárás szintjeivel, a bíróság jogkörével, valamint a keresetindítás, a képviseleti összeférhetlenség, a súlyosbítás tilalma a felülvizsgálati eljárásban pontokkal kapcsolatban. A „Ki kezdeményezheti az eljárást?” kérdésben nem volt ugyan szavazás, de egyetlen ellenérv sem hangzott el, így ezt lezárt kérdésnek tekintik. Az eljárás fokozatossága, az eljárás kezdeményezése és megindítása, a püspök kegyelmi jogkörének léte, mibenléte, annak terjedelme kérdésköre fennmaradt. Amennyiben a zsinat állást foglalna ezekben kérdésekben, úgy az őszi ülészakra általános és részletes vitára kész jogszabályszöveg-tervezetet lehetne benyújtani.

15.18

A zsinat támogatta azt, hogy a kerületi elnökség döntsön a fegyelmi eljárás megindításáról.

A zsinat támogatta az alábbi felvetést: Az Országos Fegyelmi Bizottság a továbbiakban hét tagból áll majd. Minden kerület delegál a bizottságba egy lelkeszt, aki a kerület püspök helyettese, és jogászként a kerületi ügyészt. A fegyelmi bizottság elnöke pedig az országos ügyész lesz. Így a bizottságból mindig egy három fős, az elnök által kijelölt tanács járna el. Ahonnan jön az ügy, annak a kerületnek az ügyésze és püspök helyettese automatikusan tagja az eljáró fegyelmi tanácsnak, összeférhetlenség esetén egy másik püspök helyettes, ügyész vagy az országos ügyész. Az eljáró fegyelmi tanács harmadik személyének meghatározásakor az elnöknek szabad mozgástere lesz. Ha például tévtanítás a fegyelmi eljárás oka, akkor két lelkeszt és egy jogász, ha valamilyen jogi vagy gazdasági természetű ügy, akkor két jogász és egy lelkeszt stb. jár el.

A zsinat irányt mutatott a következőkben: a becsületszék fegyelmi eljárássá nem alakuló ügyek esetében működik. Az adott kerület püspökének, a Püspöki Tanács véleményének kikérése után legyen joga a lelkeszt jellegtől való megfosztást kimondó fegyelmi bizottsági, illetve bírósági ítélet után az azzal való egyetértésre vagy egyet nem értésre.

15.31

A nyolcadik ülésen **Tölle Balázs**, a zsinat nem lelkészi alelnöke elnököl és sor kerül az etikai bizottság jelentése alapján, a lelkészek válásával kapcsolatos törvényi szabályozások elvi vitájára. **Szarka István** esperes, a bizottság elnöke terjeszti elő a kérdést.

A Püspöki Tanácsot felkérte a zsinat, hogy az etikai bizottság és a törvényelőkészítő bizottság által előkészített törvényjavaslattal kapcsolatban mondjon véleményt 2016. június 30-ig. Felkéri az Esperesi Tanácsot és az espereseket, hogy illetékességi területükön tárgyalják meg és véleményezzék a törvényjavaslatban foglaltakat. Véleményüket 2016. szeptember 30-ig alakítsák ki és tájékoztassák a zsinati elnökséget erről. A zsinat a soron következő ülészen folytatja le a törvényjavaslat általános és részletes vitáját.

17.09

A tizedik ülésen **Hafenscher Károly**, a zsinat lelkészi elnöke elnökletével sor kerül a '2000. évi I. törvény módosításáról – Az egyház háztartásáról szóló törvény megalkotása' című előterjesztés előkészítő, elvi vitájára. **Abaffy Zoltán**, a zsinat nem lelkészi elnöke teljesíti elő a javaslatot.

Ebben az új törvényben többek között a gazdálkodás alapelvei, az egyházi kölcsönös teherhordozás, az egyházháztartás rendszere (egyházkerület, egyházmegye, egyházközségek, intézménye), a tervezés és beszámolás alapvető szabályai, a gazdálkodás szabályai, a támogatások kezelése, a gazdálkodás biztos intézménye, a kötelezettségvállalás, a pénzügyi ellenjegyzés, a teljesítésigazolás és utalványozás, az egyházi gazdálkodás ellenőrzése (belső ellenőrzés, számvetőségi ellenőrzés, egyházközségi, egyházmegyei és országos számvetőségi ellenőrzés, jogi személyi alapítási és működési szabályozása fogalmazódna meg.

Szeptember 15-ig a zsinat tagjai az elvi vita tárgyát képező gondolataikat megoszthatják a zsinat levelező listáján.

17.22

Abaffy Zoltán zárszavában elmondta, hogy a következő zsinati ülést 2016. november 17-én és 18-án tartják majd.

Az ülés imádsággal zárult.